

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2006

Citazzjoni Numru. 1239/1994/2

**Avukat Dottor Philip Manduca bħala mandatarju
speċjali u għan-nom u in rappresentanza ta' Thos. C.
Smith Insurance Services Limited bħala aġenti tas-
soċjeta' estera L'Union Des Assurances De Paris, kif
surrogat fid-drittijiet ta' Los Tres Amigos Limited.**

-vs-

**Alfred Vassallo, Charles Vassallo u l-Perit Anthony
Fenech Vella.**

Il-Qorti;

Rat l-att taċ-ċitazzjoni ppreżentata fit-30 ta' Settembru,
1994 li permezz tagħha l-attur nomine ippremetta:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi fit-13 ta' Ottubru, 1992 il-konvenuti Alfred Vassallo u Charles Vassallo kienu qegħdin jagħmlu xogħol taħt id-direzzjoni tal-konvenut l-ieħor il-Perit Anthony Fenech Vella fil-proprjeta' ta' Paul Camilleri viċin proprjeta' tal-assikurat tal-attur nomine.

Illi b'riżultat tan-negliġenza tal-konvenuti jew min minnhom daħal ħafna ilma fil-proprjeta' tal-assikurat tal-attur nomine (*survey report* Dok. A u rapport tal-Pulizija Dok. B).

Illi l-attur nomine ħallas l-ammont ta' elf sitt mija u erbatax il-Lira Maltin u sittin ċenteżmi (Lm1,614.60) għad-danni inkorsi mill-assikurat tiegħu skond il-polza tal-assikurazzjoni u ġie surrogat fid-drittijiet tiegħu skond il-liġi.

Illi għalkemm il-konvenuti ġew debitament interpellati sabiex jersqu għal ħlas tad-danni kaġjonati minnhom iżda baqgħu inadempjenti u ma ħallsu xejn.

Għalhekk jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. tiddikjara li l-konvenuti, jew min minnhom, kienu responsabbli għad-danni fuq imsemmija billi b'riżultat tan-negliġenza tagħhom daħal ħafna ilma fil-proprjeta' tal-assikurat tal-attur nomine.

2. tikkundanna lill-konvenuti jew min minnhom biex iħallsu l-ammont ta' elf sitt mija u erbatax il-Lira Maltin u sittin ċenteżmi (Lm1,614.60) liema ammont tħallas mill-attur nomine lill-assikurat tiegħu skond il-polza.

Bl-ispejjeż inklużi dawk tal-ittra uffiċjali datat 26 ta' Jannar, 1994 u bl-imgħaxijiet legali mid-data tas-surroga.

Il-konvenuti jibqgħu minn issa ingunti għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur nomine maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti Alfred u Charles Vassallo ippreżentata fl-24 ta' Novembru, 1994 li permezz tagħha eċċepew;

1. Illi t-talbiet attriċi, kwantu diretti kontra tagħhom, huma infondati fil-fatt u fid-dritt, peress li l-eċċipjenti m'humiex il-legittimi kontraditturi tal-pretensjonijiet attriċi, u għalhekk huma għandhom jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju bi spejjeż tal-attur nomine;

2. Illi, fi kwalunkwe każ u bla preġudizzju għall-premess, kull xogħol magħmul mill-eċċipjenti fil-proprietà ta' Paul Camilleri, sar kollu taħt is-superviżjoni u skond l-istruzzjonijiet ta' perit tekniku kompetenti nkarigat mill-proġett;

3. Salvi eċċezzjonijiet oħrajn.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut il-Perit Anthony Fenech Vella ippreżentata fit-28 ta' Novembru, 1994 li permezz tagħha eċċepixxa;

Illi t-talbiet attriċi fil-konfront tiegħu huma infondati fil-fatt u fid-dritt, peress li bl-ebda mod ma kien responsabbli għall-akkadut, jew b'xi mod ikkommetta xi att ta' negliġenza.

Salvi eċċezzjonijiet oħra.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali kompriż ir-relazzjoni tal-perit tekniku l-kompjant Rene' Buttigieg u n-noti ta' l-osservazzjonijiet tal-partijiet.

Rat l-eċċezzjoni ulterjuri tal-konvenuti illi permezz tagħha eċċepew li l-azzjoni attriċi kienet infondata billi l-polza ndikata

mill-atturi kienet teskludi risarciment għal danni li dwarhom saret il-kawża.

Rat is-sentenza preliminari mogħtija minn din il-Qorti fis-7 ta' Frar, 2003 li permezz tagħha giet respinta l-eċċezjoni ulterjuri tal-konvenuti bl-ispejjeż kontra tagħhom.

Rat il-verbali illi permezz tagħhom il-kawża tħalliet għas-sentenza għal-lum.

Ikkunsidrat;

Illi s-soċjeta' attriċi qed titlob li tiġi rimborsata għas-somma imsemmija fiċ-ċitazzjoni illi l-istess soċjeta' ħallset bħala soċjeta' assikuratriċi u allura giet surrogata fid-drittjiet ta' l-assikurat tagħha.

Jirriżulta infatti illi l-konvenuti Vassallo kienu qed jagħmlu xi xogħol fi proprjeta' adjaċenti għal dik ta' l-assikurat ta' l-atturi, taħt is-supervizjoni tal-Perit Fenech Vella, meta huma tefgħu l-ilma ġo katusa fuq struzzjonijiet tiegħu, u billi din il-katusa kienet magħluqa l-ima baqa' sejjer fil-proprjeta' ta' l-assikurat, u giet ikkawzata l-ħsara imsemmija.

Il-konvenuti qed jiċċdu r-responsabilita' – il-konvenuti Vassallo qed jgħidu li m'humieq legittimi kontraditturi u li f'kull każ huma dejjem segwew l-istruzzjonijiet tal-perit inkarigat u l-konvenut Fenech Vella qed jeċċepixxi li mhux responsabbli għall-akkadut.

Mill-provi jirriżulta li ħadd mill-konvenuti ma vverifika fejn kien sejjer l-ilma li huma bdew ibattlu – ara fol 231 u 232. Il-perit tekniku ikkonkluda hekk ir-relazzjoni tiegħu;

“Mhux kontestat illi fil-post kien qed isir tbattil ta' l-ilma minn ġiebjja fuq ordni tas-sid Paul Camilleri li ried juża l-vojt tagħha għall-użu tiegħu. Mhux kontestat li t-tbattil beda jsir bl-ilma ppumpjat għat-triq, sakemm dan ix-xogħol twaqqaf mill-pulizija

u wara l-ilma beda jinxtehet fuq wara. Kien hawn li wasal il-Perit Fenech Vella li waqqaf dan it-tbattil u ordna li l-ilma jinxtehet gos-sistema tad-drenaġġ.

L-esponent huwa ta' l-opinjoni li l-konvenuti Vassallo, għalkemm parteċipi fil-kreazzjoni ta' l-incident, obdew ordni tal-Perit Fenech Vella li wara li dan waqqafhom mill-operat tagħhom u ordnalhom biex l-ilma jinxtehet band' oħra minn fejn kienu qed jixhtuh huma.

Illi l-incident kien wieħed sfortunat stante li l-Perit Fenech Vella involva ruħu fid-direzzjoni tax-xogħol waqt li kien fuq il-post għal raġunijiet li ma kellhomx x'jaqsmu direttament mat-tbattil ta' l-ilma tal-ġiebjja. Infatti ma rriżultax illi l-Perit Fenech Vella kien jaf li l-ilma tal-ġiebjja kien qed jitbattal qabel ma waqqaf fuq il-post. Li ġara kien li meta wasal fuq il-post u sab li t-tbattil ta' l-ilma kif kien qed isir kien ser jikkawża ħsara lill-hotel retropost għas-sit de quo, ħa d-deċiżjoni li fiċ-ċirkostanzi deherlu li kienet l-unika fattibbli, biex l-ilma jinxtehet gos-sistema tad-drenaġġ u fil-pressjoni tal-mument ma nvestigax jekk din is-sistema kintx għadha tiffunzjona.

Il-Perit Fenech Vella bid-deċiżjoni tal-mument meħuda għall-aħjar, sfatlu agħar, u kif jingħad wara, kulħadd għaref. Infatti li kieku ma kellux jieħu deċiżjoni dak il-ħin biex ix-xogħol ma jitwaqqafx. Seta' waqqaf ix-xogħol sabiex tiġi investigata jekk is-sistema kintx għadha tiffunzjona jew jordna li l-ilma jinxtehet f'bowsers miġjuba apposta. Sfortunatament il-Perit Fenech Vella ħa deċiżjoni l-iktar Prattika u tal-mument fl-interess ta' l-esekuzjoni tax-xogħol li kien qed isir.

Illi l-esponent huwa ta' l-opinjoni illi r-responsabilita' ta' l-akkadut fost il-konvenuti għandha tiġi addossata lill-Perit Fenech Vella.” (Fol 234 et sequitur tal-proċess).

Il-konvenut Perit Fenech Vella u l-atturi pprezentaw nota ta' l-osservazzjonijiet u fil-fehma tal-Qorti l-iktar sentenza li

tiġbor fiha s-sustanza tal-kawża hija dik indikata mill-atturi u cioe' li

kif qal l-espert tekniku fir-rapport tiegħu l-konvenut ħa deċiżjoni urgenti li kienet waħda prattika fis-sens li x-xogħol li kien qed jagħmel il-klijent tiegħu ma jiġix interrot u mtawwal – meta għamel dan pero' naqas li jieħu l-prekawzjonijiet mistennija minn bniedem professjonali biex jara li ma ssirx ħsara lil terzi. Huwa minnu li kienet ċirkostanza sfortunata li wasslet għall-ħsara, iżda professjonist huwa tali appuntu għaliex bit-tagħrif illi jkun ħa jieħu dik il-prudenza neċessarja biex tiġi evitata l-ħsara.

Is-sentenza mogħtija mill-Qorti ta' l-Appell fis-27 ta' Ottubru, 1958 fl-ismijiet Marianna Cini vs Paolo Galea et tagħti riassunt tajjeb ta' l-obbligi ta' perit arkitett waqt xogħlijiet li jkunu qed isiru taħt superviżjoni tiegħu u anke dwar l-obbligi tal-bennej. Fost affarijiet oħra s-sentenza tgħid hekk;

“Dover għalhekk formalment assunt u impost mil-liġi tal-perit hu dak li huwa juża l-abilita u diligenza meħtieġa biex fl-esekuzzjoni ta' dak il-bini xejn ma jsir li jista' jikkaguna periklu jew ħsara; huwa dmiru li jara li l-bennejja li jkunu se jaħdmu taħtu jkunu liċenzjati u anke jekk liċenzjati għandu jiddireġi x-xogħol huwa nnifsu u jissorvelja x-xogħol b'mod li ma jħallix isiru operazzjonijiet kontra s-sengħa u li jikkreaw periklu. Mhux biżżejjed għall-perit li jsaqsi lill-bennej x'inhu jagħmel u joqgħod fuq dak li qallu l-bennej imma għandu jaccerta ruħu personalment u direttament x'ikun qed isir u huwa responsabbli għad-danni jekk l-għemil tiegħu juri negligenza mingħajr ma jista' jinvoka favur tiegħu l-każ fortuwitu għax il-każ fortuwitu ma jesonerax mir-responsabilita' meta jkun preċedut minn dolo jew ħtija ta' min jinvokah.

Il-bennej ukoll hu responsabbli għad-danni jekk fix-xogħol tiegħu huwa juri nuqqas ta' ħila u diligenza; u ma jstax jeħles minn din ir-responsabilita' billi allega illi ladarba kien hemm perit inkarigat mid-direzzjoni tax-xogħol u dan ma

taħx struzzjonijiet diversi allura huwa neħħa kull responsabilita' u tefaha fuq il-perit. Għad illi kien hemm perit inkarigat mid-direzzjoni tax-xogħol, dan ma jeħlisx lill-bennej li bħala

mgħallem indaħal għax-xogħol u fil-fatt esegwih u għalhekk għandu josserva d-diliġenza u jkollu l-ħila meħtieġa. Jekk il-perit kien ħati talli ma dderiġiex u ma ssorveljax ix-xogħol kif kien dmiru, dan ma jesonerax lill-bennej imma anzi jkabbar ir-responsabilitajiet tiegħu. Qabel ma jindaħal għax-xogħol huwa għandu jkollu l-kapaċita' teknika meħtieġa, jekk ma kellux din il-kapaċita' kellu jfittex id-direttivi tal-perit. U allura lanqas hu ma jista' jinwoka favur tiegħul-każ fortuwitu."

Fil-każ in eżami l-konvenuti Vassallo aġixxew fuq struzzjoni speċifika tal-Perit Fenech Vella u għalkemm hu aċċettat li dan sar biex jiġu evitati danni lil terzi oħra, il-kawża prossima tad-danni kawżati kienet din l-istruzzjoni u l-perit seta' evita d-danni għal kollox kieku waqqaf ix-xogħol kif semma l-espert tekniku; il-Qorti pero' se tiegħu dan in konsiderazzjoni meta tiddeċiedi dwar il-kap ta' l-ispejjeż.

Dwar l-ammont ma hemm ebda kontestazzjoni u jirriżulta mill-provi li l-ammont mitlub ġie mħallas mill-attur nomine lill-assikurat tiegħu.

Għal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa' l-eċċezjonijiet tal-konvenuti Vassallo iżda tiċħad dawk tal-konvenut Fenech Vella u tilqa' t-talba attriċi billi tikkundanna lill-konvenut imsemmi Anthony Fenech Vella jħallas lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' elf, sitt mija, erbatax il-Lira Maltin u sittin ċenteżmu (Lm1,614.60) bl-imgħaxijiet jiddekorru min-notifika taċ-ċitazzjoni lill-istess konvenut. L-ispejjeż għandu jħallshom l-istess konvenut eċċetto dawk tal-konvenuti Vassallo illi għandhom iħallsu l-ispejjeż tagħhom.

Moqrija.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----